

Otthoni párnák között

Az egészségügyben vállalkozni – fizetőképes kereslet hiányában – merész és kockázatos lépés, gondoltam, amikor először hallottam a Rubin elnevezésű magánvállalkozásról, amely tavaly decemberben alakult és a házi betegápolás szervezését jelölte fő profiljaként. A hír vétele óta eltelt közel fél év, és a Rubin még él, mi több szolgáltatási kört bővített. Az induláskor jó megérzéssel két dologra építettek. Az egészségügyből nyugdíjba vonulók és a gyógyításban aktívan dolgozók egyaránt szerény jövedelmére, valamint az idős, beteg szülők állandó gondozására képtelen, de a szociális otthonról hallani sem akaró felnőtt „gyermek” népes táborára.

A Rubin egyik alkalmazottja, *Márti nővér* tízezer forinttal ment nyugdíjba harminc évi egészségügyi szolgálat után. Persze, hogy kapva kapott az újsághirdetésen és jelentkezett a Rubinnál, mondván, vállalná a legnehezebb feladatot is, hisz kemény munkában volt része a három – egészségügyben eltöltött – évtized alatt. Szerencséje volt, mert első betege igazán könnyű eset, hiszen délután 6-tól reggel 8-ig csak vigyázni kell a szellemileg tökéletesen friss, 84 éves bácsira, aki gyermekei óhajára egyezett bele az éjszakai felügyelőbe.

– A bácsi nagyon rossz állapotban került ki a klinikáról – mesélte a nővér – aztán szinte napok alatt talpra állt, megerősödött. A hangulata is más, mint a hazatérést követő napokban volt. Hát ennyit tesz az otthoni környezet.

– Ennél lényegesen nehezebb élethelyzetekben veszik igénybe betegápolóinkat – mondja a Rubin szolgálat vezetője, *Kincesné dr. Nagy Piroska* – kivált olyan családok, amelyek munkájuk mellett és miatt képtelenek ellátni a nap 24 órájában magatehetetlen, vagy nehezen mozgó, mások segítségére szoruló hozzátartozójukat. Persze nem szociális alapon járó szolgáltatás a mienk, de törekszünk arra, hogy a vállalkozás nyereségéből és esetleg alapítványi segítségből azoknak is biztosíthassuk az otthoni ápolást, akik ezért fizetni nem – vagy csak igen minimális összeget – tudnak. Ugyanakkor nem állítanám, hogy most is csak a gazdag családok képesek megfizetni a házi betegápolást. A legjellemzőbb talán, hogy több felnőtt kereső gyerek összeadja a pénzt ápolásra szoruló édesanyja, édesapja számára. A családok személyes helytállását váltjuk mi ki, amikor át-vállaljuk tőlük szüleik gondozását.

Az ápolást kizárólag szakemberek végzik, nyugdíjas ápolónők, vagy három műszakban dolgozó nővérek. A Rubin szolgálat csak azokat alkalmazza, akik munkaadójuktól két, szakmai érvekkel meg támogatott ajánlólevelet hoznak. Rendszeresen ellenőrzik a betegápolókat, akiktől nemcsak azt várják, hogy a gondjaikra bízott idős embert megetessék, tisztába tegyék, hanem azt is, hogy a betegszobát is tartsák mindig tisztán és rendben.

– Válogathatunk a jelentkezők között – állítja a szolgálat vezetője – hiszen sajnos az egészségügyben dolgozók nyugdíja és bére oly alacsony, hogy többségük másodállást vállal. Hozzánk azért is szívesen jönnek, mert a szolgálat nemcsak a betegeknek, hanem az őket gondozóknak is védelmet, biztonságot nyújt.

S miután nemcsak az egészségügyben, hanem az oktatásban is kevés a fizetés, no meg a nyugdíj, ezért a nevelőnői közvetítés is sikernek örvend a szolgáltatások sorában. Kivált nyugdíjas pedagógusok, de még aktív dolgozó tanítók is vállalnak gyermekfelügyeletet. Őket azokhoz a családokhoz irányítják, ahol a gyermekekre nemcsak vigyázni kell, hanem foglalkozni vele, a leckét kikérdezni is ajánlatos. S ott, ahol csak hosszabb-rövidebb időre gyermekfelügyelet, amolyan pótmama szolgálat szükségeltetik, ott nem kéri a pedagógusdiplomát, mert e feladatra vállalkozhat egy éppen gyesen levő édesanya is.

Az igazi húzó üzletág azonban a bejárónői „vonal”. Ennek nyeresége teszi lehetővé, hogy a másik két szolgáltatás a bérből és fizetésből élő számára is megfizethető legyen.

KALOCSAI KATALIN

FOTÓ: SOMOGYI KÁROLYNÉ

RING

Ki ültet, ki szemetel...

... a maga jó érzése, mondhatnánk: lelkiivilága szerint. *Berekné dr. Petri Ildikó* önkormányzati képviselő figyelmünkbe ajánlotta, hogy a *Szentháromság*, *Bokor utca*, *Honvéd tér környékén* több helyütt is cserjéket ültetnek – a napokban. Erre a képviselői alaptól futotta, s a képviselőnk kéri azokat, akiknek a portáját ily módon díszítették, hogy locsolással, az ágyás tisztán tartásával viseljék gondját a növényeknek.

Szombaton fületetésre hívták a rókusiakat: a körút és a *Körtöltés utca találkozásánál majd nyolcvan fa kerül a földbe*. *Kovács János* kertészmérnök, a városgazdálkodási vállalat munkatársaként irányította, segítette a szakszerű ültetést. Meglepetéssel tapasztalta, hogy a korábbi évek szinte teljes érdektelenségével szemben most legalább hatvanan eljöttek fát telepíteni. Igaz, ebben nagy érdeme van az *Alba Klubnak*, amely *szórolapokkal és személyes meghívásokkal elérte, hogy jöttek a madártani egyesülettől, a Kállay kollégiumból, sőt a ferencesek is ott voltak*. Egy fiatalember vezetésével hét-nyolc környékbeli gyerek is szorgoskodott, őket külön dicséret illeti, mert a felnőttek bizony nem tolongtak, mindössze ötven-hatan képviselték azokat, akik örömeire végül is a fák zöldellnek majd. Persze csak akkor, ha védik, gondozzák a növényeket.

Persze rossz hírünk most is van: *képünk az egyébként rendben tartott Bokor utcában készült, ahol a fákról lenyesett ágakra-gallyakra autógumit és egyéb szemetet hajított valaki, pedig az így elcsúfított utca talán még neki sem tetszik...*

NYILAS

Ki darabolta fel Jónás Mátyást? (13.)

Az volt az életem

– Beállt a garázsba?
– Igen.
– A csomagtartóban a halottal?
– Úgy.
Furcsa, hogy nem tartott attól, valaki esetleg be akar menni abba a garázsba. Miután eltűntek jelentette a Zsiguliját, akár kölcsön is kérhette volna bárki tőle a helyet a saját kocsija számára. A lakótelepen, ahol Kiss Mihály élt, naponta néhány autót, egy-két garázst mindig föltörnek.
– Ott állt az autó a garázsban két napig, a csomagtartóban Jónás Mátyás tetemével.
– Így volt.
– Kigondolta azt is, mit tesz vele? Hiszen a holttesttől meg kellett szabadulnia!
– Amikor hazavittem, akkor éjjel nem tudtam rendesen aludni, és akkor jutott eszembe, mit fogok vele csinálni.
– A földarabolás... arra miként jutott?
Nem komorodik el az arca, nem villan át rajta az ijedelem, nem is szokatlan a kérdés. Talán mert többször föltették és ő többször válaszolt rá.
– Egyben nem tudtam volna eltüntetni.
– Fejét, karját, lábait bárdal levágta.
– Aztán terítettem egy plédet egy kölcsönautó aljába és beraktam.
– A rákötözött téglákkal?
– Úgy.
– Nem vérzett?
– Nem.
– Tudta, hogy nem fog vérezni már?
– Egy éve a mentőskönl dolgozom...
tudtam.
Alulról fölfelé néz. Ez még jobban föltűnik, mert nemcsak a vállait ejti előre, hanem a fejét is mélyen lehorgaszítja olykor.
– Rendőr volt korábban. Lehetek tapasztalatai még ilyen szörnyű ügyekben is. A maga elmélete a gyilkosságig jól működött. De onnan...? Megtartotta az autót.
– Hogy miért? Nem tudom. Nem tudom...

– Képtelen volt megszabadulni a gyönyörű autótól?
Miféle beszélgetés ez, ahol én mondom a válaszokat is? Kiss Mihály még mindig zárt, fegyelmezett.
– Igen, azt hiszem nem tudtam lemondani róla.
– A holttest darabjai ott vannak a kölcsönautó csomagtartójában. Kimegy a Kakas-tóhoz és beledobálja.
– Így volt. Azután kitakarítottam az autót és a garázst is.
– És járt a BMW-vel.
– Nem azonnal. Később. De jártam, hogyne.
– Egyszerű rutinellenőrzésen is főnkhadhatott volna. Semmilyen papírja nem volt ehhez a kocsihoz. Föltett rá egy régi rendszámot.
– Nem, már az újabb fajtából, de az első szériából.
– De hát hogy mert...?
– Nem tudom... Mertem.
– Milyen érzés volt ezt az autót vezetni?
– Mint autót? Ha másra nem gondoltam, akkor jó volt. Nem Zsiguli, az biztos, azzal nem lehet összehasonlítani.
– Várta, hogy megfogják?
– Lényegében igen.
– Soha senkivel nem beszélt arról, hogy mit tett?
– Nem én. Senkivel.
– Barátainak nem tűnt föl semmi? Azt tudniuk kellett: nem dúsgazdag, nincs annyiya, amennyit egy ilyen autó ér. Nem firtatta egyikük sem, honnan ez a gazdagság?
– Föltűnt, persze, föltűnt. De jobban nem érdekelt senkit. Azt mondtam, olcsón vettem és ők elfogadták. Azt persze nem tudom, mit gondoltak magukban valójában. Nekem mindenesetre nem szóltak semmit.
– Amikor január elején a rendőrök megjelentek a munkahelyén; a mentőállomáson, tudta, hogy nagy baj van?
– Már az első pillanatban.

– Fölhozták ide, Pestre, a Gyorskocsi utcába. Egész hónapon át faggatták, sorakoztatták a bizonyítékokat, ám maga hallgatott. Már tudta, maga, az autó, Jónás Mátyás egyetlen fényképen szerepelnek a nyomozók agyában. Mégis tartotta a mesét: ismeretlenektől vette olcsón az autót. Hirtelen megváltozott. Beszélni akart.
– Azt gondoltam, nekem is jobb lesz...
Most nem csörög a telefon, nem pöfögnek odakint az autók, nem surrognak a papírok sem. Csönd van.
– Gondolkodott azóta magáról?
– Próbálok. Hiába. Semmit sem értek. Nem tudom megérteni, hogy jutottam idáig. Nem tudom. Nem tudom... Talán ott siklott ki az életem, amikor kilencvenben, az év végén le kellett szerelnem a rendőrségtől.
– Kellett?
– Ahogy mondom. Kellett.
– Miért?
– Ha kismértékben is, de az akkori parancsnokaimat hibáztatom abban, hogy idáig jutottam. A kapitányt, az osztályvezetőt, az alosztályvezetőt. Ok hármában ültek ott, amikor engem berendeltek és megírtatták velem a leszerelési kérelmemet.
– Mert?
– Történt a magánéletemben egy változás. Azért.
– Mi volt az indok?
– Erről... egyáltalán nem tartozik az ügyhöz.
– Homoszexuális kapcsolatáról beszélnek.
– Igen.
– Igaz?
– Igen, igaz. Én a munkámat nagyon jól végeztem. Nagyon jól. Az volt az életem.

(Folytatjuk)

HORTOBÁGYI ZOLTÁN

Forgalomelterelés, kerékpárút-hálózat

Bezárul a harmadik körút?

A Budapesti, Makkosházi és Rókusi körút vonalának folytatása nemcsak a városszerkezet módosulását jelenti – sokkal többet ennél. Része annak a környezetvédelmi programnak, amely a közeli jövőben – remélhetőleg – erőteljesen érzékelteti majd hatását. Minderről dr. Lippai Pál polgármester tájékoztatta lapunkat.

A polgármester először arról beszélt, hogy egy – a napokban megjelent – újabb tanulmány szerint Magyarország sok területe környezetvédelmi szempontból igen rossz helyzetben van. Szeged mély fekvésű vidéken épült, környékbeli erdőt alig találunk, az erdősítési program elakadt, a szélhordta por sokféle betegség okozója. Mindezt tetézi a városban átfutó óriási gépjárműforgalom.

A polgármester most olyan programot indít el, amely az önkormányzat minden irodájának testre szabott feladatot ad. Így például a vagyonkezelő iroda a különféle hasznosítási célú pályázatok elbírálásakor arra is figyel majd, hogy a jelentkező mennyiben garantálja a környezet védelmét, s természetesen az ilyen törekvéseket részesíti előnyben. A város fejlesztésében az eddiginél nagyobb hangsúlyt kapnak azok a beruházások, amelyek környezetjavító jelentőségűek. Ilyen például a harmadik körút folytatása, és a kerékpárút-hálózat teljes kiépítése.

A tavalyi költségvetés csak igen szűk mozgásteret engedett a környezetvédelem számára. Idén viszont jobb a helyzet, pályázati úton nyert céltámogatásokkal is pénzhez jutott a város, így épülhet például egyszerre hat iskolához tornaterem.

Az idei fejlesztési tervben 60 millió forint szerepelt a harmadik körút folytatására, 5 millió a kerékpárutakra. Az alapjavaslat kiegészült még a frakciók rendelkezésére bocsátott pénzből megítélt 15 millió forinttal (így a körútra összesen 75

milliót költhetnek), és közel 10 millió forintra egészítették ki a kerékpárút-hálózat fejlesztésére szánt összeget.

A beruházás célja egyértelmű: a Nagykörút terhelését csökkenteni, s a városban kívülre terelni a nemzetközi forgalmat. Hogy ennek környezetvédelmi szempontból is igen nagy jelentősége lenne, azt valószínűleg szükségtelen magyarázni. A városszerkezet illetően továbbfejlesztése szervesen illeszkedne a korábbi utcahálózathoz, és kapcsolódási pontot jelentene a majdan – remélhetőleg nem beláthatatlan idő múlva! – befejezendő M5-ös autópályához is, amely a határt egy új, közös átkelőhelyen lépne át déli irányba. A tervek évek óta készszen állnak, most csak a *lenhez kell igazítani* a korábbi elképzeléseket.

A kerékpárutak továbbépítése is újra napirenden szerepel. Az úthálózat egységes egészszé válik, s biztosítják a kerékpárosok védettségét. Fontos lenne azonban a szemléltváltozás is, amely – ahol csak lehet – *előnyben részesítené az egészséges biciklizést a környezetszennyező autózással-motorozással szemben*. Itt nagy szerepe lenne az iskolai nevelésnek, amely már a kisdíákokat is a környezet védelmére ösztökélné.

A tervezett fejlesztésekről dr. Lippai Pál azt mondta, hogy a városi vezetés idén végre érvényesíteni tudja majd a környezetvédelmi szempontokat a gyakorlatban is. Tegyük hozzá: úgy legyen...

NY. P.

Szigorúan büntetik a gazdasági bűncselekményeket

A közelmúltban módosította a Parlament a Büntető törvénykönyv gazdasági bűncselekményeket taglaló pontjait. A változtatásra azért volt szükség, mert a piacgazdaság kiépítésével párhuzamosan szükségessé vált a számviteli fegyelem megsértésének, a csóddal kapcsolatos visszaéléseknek, illetve az egyes hitelezők jogtalan előnyben részesítésének szigorú szankcionálása. A Magyar Közlönyben közzétett új büntetőjogszabályokat április elsejétől alkalmazzák a bíróságok.

A módosítás szerint két évig terjedő szabadságvesztéssel sújtható a beszámolási, könyvvizetési és egyéb kötelezettség megszegése, a bizonylati fegyelem megsértése. Mindezek a cselekmények ugyanis lehetetlenné teszik a vállalkozó vagyoni helyzetének áttekintését, ellenőrzését, s ez sérti más vállalkozók meg az állam érdekeit is.

Két évtől nyolcig terjedő szabadságvesztés lehet a következménye annak, aki fizetéseképtelenség vagy csőd esetén vállalkozása vagyonát elrejt, eltitkolja, megsemmisíti, használhatatlanná teszi. Mindennek az a magyarázata, hogy éppen a *vagyonszolgáltatás a cég hitelezői követeléseinek kiegyenlítésére*. Ugyancsak bünteti a törvény a színlelt ügyletek kötését, valamint azt, ha a csődbe jutott cég az ésszerű gazdasági követelményeivel ellentétes módon veszteséges üzletbe kezd és folytatja is, hogy tartozásait ne kelljen kifizetnie. Nemkülönbben büntetendő az a csődbe jutott vállalkozó, aki fizetéseképtelenségének tudatában valamelyik hitelezőjét a többi rovására jogtalan előnyben részesíti. Ezért két évig terjedő szabadságvesztés jár.

A gazdasági bűncselekményekkel kapcsolatos büntetőjogszabályok alkalmazása, egyes vélemények szerint, nehéz leckéje lesz a bíróságoknak. Ugyanis mint minden esetben, e témákban is az ő dolguk lesz a jogértelmezés. Kérdés, mennyi gazdasági ismerettel rendelkeznek az ítélezők. Mert, az egyes rendelkezésekhez fűzött indoklások igen tágan értelmezhetők. Például honnan tudható, hogy valaki eleve veszteséges üzletbe kezd (persze a nagyon átlátszó eseteket kivéve...), mit jelent valamely hitelező előnyben részesítése a többi rovására?

Az elkövetkező hónapok gazdasági pereinek ítélezési gyakorlatából majd kiderül, mit értenek a bíróságok például ésszerű gazdaságkodáson, a veszteséges üzlet fogalmán: mind több vállalkozás kénytelen öncsődöt jelenteni, szaporodnak a felszámolási eljárások, a hitelezők pedig tartják a markukat.

M. E.